ชุดลาวศักดุ เก๋...โดนใจ
พกเล่มเดียวเที่ยว เรียน ทำงาน

ลาว + ไทย + อังกฤษ

เว้าลาว
คักๆ มักหลาย
สะบายดี

Let's Speak
LAO
AND ENGLISH

พ่อตู้ไผท ภูธา

เว้าลาว
คักๆ มักหลาย
สะบายดี

Let's Speak LAO AND ENGLISH

พ่อตู้ไผท ภูธา

เว้าลาว
คักๆ มักหลาย
สะบายดี

Let's Speak LAO AND ENGLISH

พ่อตู้ไผท ภูธา เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กุมภาพันธ์ 2557
จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์ทฤษฎี บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด
ประธานกรรมการบริหาร : บัญชา เฉลิมชัยกิจ
กรรมการผู้จัดการ : จินตนา เฉลิมชัยกิจ
คณะที่ปรึกษา : ผ่องศรี ลือพร้อมชัย, สงวนศรี ตรีเทพประติมา
บรรณาธิการบริหาร : วรุตม์ ทองเชื้อ
บรรณาธิการ : ธีรเดช สุขเจริญ
แบบปก : ณัฐพงษ์ ภาคีแพทย์
ศิลปกรรม : วัชระ ไวศยกุล
ฝ่ายการตลาด : อัคคณัฐ ชุมนุม, อรปราง อธิหิรัญวงศ์
ฝ่ายขาย : มนัญชยา ศิริวงษ์, อุดร ปัญญาชัย, นิธิวิทย์ วรสมภพพล
ฝ่ายโรงพิมพ์ : ไพบูลย์ ชาคริยานนท์, จิรวรรณ พยาฆรินทรังกูร

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ไผท ภูธา.
เว้าลาวคักๆ มักหลาย สะบายดี.-- กรุงเทพฯ : ตถาตา, 2557.
200 หน้า.
1. ภาษาลาว. I. ชื่อเรื่อง.
495.9191
ISBN (e-book) 978-616-14-0454-3

พิมพ์ที่: ฝ่ายโรงพิมพ์ บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด โทรศัพท์ 0-2415-6797
จัดจำหน่าย: สายส่งสุขภาพใจ บริษัท บุ๊ค ไทม์ จำกัด
214 ซ.พระรามที่ 2 ซอย 38 ถ.พระราม 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150
โทรศัพท์ 0-2415-2621, 0-2415-6507 โทรสาร 0-2416-7744

แนะนำเพิ่มเติมติดต่อ : ✉ editor@booktime.co.th
www.booktime.co.th, SukkhapabjaiPUB

รู้จักกับพาสาลาว
รู้จักกับภาษาลาว

ก่อนจะมาว่าเรื่องเรียน “เว้าลาวคักๆ มักหลาย สะบายดี” เรามาว่าอะไรที่จริงจังเล็กๆ น้อยๆ พอให้เกิดความเข้าใจกันก่อน

ลาวกับไทย เฮาก็พี่น้องกัน ลาว-ไทยชาติเชื้อพี่น้อง บรรพบุรุษเรียกว่าผีตัวเดียวกัน เรากินอยู่เหมือนกัน พูดเหมือนกัน และอารยธรรมด้านภาษาของลาวก็ไม่น้อยหน้าชาติอื่น ลาวมีตัวอักษรเป็นของตนเองใช้กันมานานหรือเรียกว่านานมากเลยก็ว่าได้

นักวิชาการบ้านเราเชื่อว่าเมื่ออดีตนั้นลาวเป็นอาณาจักรใหญ่ที่รุ่งเรืองมาก อาณาเขตกว้างไกลครอบคลุมหลายพื้นที่ในหลายประเทศที่อยู่บริเวณรอบๆ ของอาณาเขตประเทศลาว หรือที่ในปัจจุบันเรียกกันสั้นๆ ว่า สปป.ลาว

เมื่อประมาณสองพันกว่าปีก่อนมีการสันนิษฐานตามข้อมูลว่าลาวประดิษฐ์อักษรใช้เป็นของตัวเองโดยเป็นอักษรที่พัฒนามาจากอักษรเทวนาครีของอินเดียทางเหนือ

มหาสิลา วีระวง ปราชญ์ชนชาติลาวท่านได้ออกความเห็นว่าชาติลาวมีตัวอักษรของตัวเองก่อนการคิดค้นตัวอักษรไทยหรือลายสือไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหงหลายร้อยปี หรืออาจจะนับพันปีก็ว่าได้

ด้วยเหตุนี้ตัวอักษรไทยจึงคล้ายกับอักษรลาวมาก นั่นคือ อักษรไทย

ก็พัฒนามาจากอักษรเทวนาครีของพวกอินเดียเช่นเดียวกัน

นักภาษาศาสตร์แยกกลุ่มให้อักษรลาวเป็น “อักษรไท” พวกหนึ่งที่มีใช้อยู่ในหลายกลุ่มชาติพันธุ์ลาวที่แตกแขนงเผ่าพันธุ์ แยกสาขาไปตั้งดินแดนเป็นประเทศ เป็นแคว้น เป็นเมืองเป็นกลุ่มชนบริเวณภูมิภาคนี้

ไม่ว่าจะเป็นชนชาวอาหมหรืออัสสัมในอินเดีย ชนชาวเมียวดี เงี้ยว ไทใหญ่ในประเทศพม่า ชนชาวจ้วงที่อาศัยอยู่ในระหว่างชายแดนจีนและเวียดนามหรือแม้แต่บางชนเผ่าในมณฑลเสฉวนของจีน ก็เคยใช้ตัวหนังสือแบบเดียวกันนี้สื่อสาร ลาวเรียกว่า “ตัวไทน้อย” ซึ่งก็ได้กลายเป็นตัวอักษรประจำชาติลาวในเวลาต่อมาจวบจนถึงปัจจุบัน

ตัวอักษรของลาวมี 2 แบบ คือ อักษรธรรม กับ อักษรลาว

อักษรธรรม ใช้ในทางศาสนาหรือทางคดีธรรม ส่วนอักษรลาวโดยมากใช้ในทางศาสนาและใช้ในกิจการบ้านเมืองหรือใช้ในคดีโลก ในภาคอีสานเรียกอักษรลาวว่า “ตัวไทน้อย”

หนังสือธรรมของลาว เป็นหนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นหนังสือพระคาถา บทสวด และนิทานเรื่องต่างๆ ในหนังสือธรรมจะมีทั้งอักษรธรรมและอักษรลาว ส่วนใหญ่หนังสือธรรมจะจารลงในใบลาน (การใช้เหล็กแหลมขีดเขียน) เรียกกันว่า “หนังสือผูก” เผยแผ่คำบาลีหรือคำปาลี

ปัจจุบันตัวหนังสือธรรมกำลังจะเสื่อมสูญไป แต่ก็นับว่ายังมีความสำคัญในฐานะเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์และศาสนา

คำต่างๆ ในภาษาลาวปัจจุบันนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คำลาวเดิม และคำลาวที่มีเค้ามาจากภาษาสันสกฤต-บาลี และภาษาอื่น

คำลาวเดิม เป็นคำที่สืบทอดมาแต่โบราณมีลักษณะพยางค์เดียว ปัจจุบันนี้มักใช้กันในวรรณคดีพื้นเมือง บทผญา สุภาษิต วรรณกรรมและการสื่อสารของชาวบ้านทั่วไป

ส่วนคำลาวที่มีเค้ามาจากภาษาบาลี-สันสกฤต คือ คำที่มาจากอักษรธรรมในหนังสือธรรมเป็นส่วนใหญ่

การที่ภาษาลาวจำนวนไม่น้อยมีเค้ามาจากภาษาสันสกฤต-บาลี เพราะว่า

ตั้งแต่ก่อนสมัยพุทธกาล (ประมาณ 2,500 กว่าปีที่แล้ว) ศาสนาพราหมณ์ใช้ภาษาสันสกฤตได้แผ่ขยายมาถึงภูมิภาคอินโดจีนรวมถึงประเทศลาวด้วย กระทั่งมาถึงระยะศาสนาพุทธรุ่งเรืองในลาวเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 14 (หรือรัชสมัยเจ้าฟ้างุ่มแห่งปฐมกาลอาณาจักรลาวล้านช้างระหว่าง ค.ศ.1351-1371 ตรงกับ พ.ศ.1894-1914) พอมาถึง ค.ศ.1478 ระหว่างนครหลวงพระบางซึ่งเป็นเมืองหลวงของลาวในขณะนั้น สองภาษานี้ คือทั้งภาษาสันสกฤตและบาลีที่พระใช้เทศน์และท่องก็ยิ่งมีอิทธิพลมากต่อภาษาลาว เหมือนๆ กับที่มีอิทธิพลมากต่อภาษาไทยในระยะต่อมานั่นเอง

ตามหลักภาษาศาสตร์แล้วภาษาบาลีปรับตัวเข้ากับภาษาลาวเดิมได้ดีกว่าภาษาสันสกฤต... ท่านมหาสิลา วีระวง พูดว่าในภาษาลาวมีเค้าภาษาบาลีอยู่ถึง 28% มีเค้าภาษาสันสกฤตเพียง 5% เท่านั้น ก่อนหน้านี้ ราว 70-80 ปีที่ผ่านมาภาษาลาวก็มีการเขียนสะกดการันต์และรักษารูปภาษาเดิมที่นำมาใช้เช่นเดียวกับภาษาไทยในปัจจุบัน

ภาษาลาวเกิดการเปลี่ยนแปลงภายหลังเสียอธิปไตยให้ฝรั่งเศสระหว่าง ค.ศ. 1893-1975 เป็นเวลา 82 ปี

(ก่อนนั้นย้อนไประหว่าง ค.ศ. 1779-1893 นานถึง 114 ปี ลาวถูกบ้านพี่เมืองน้องรั้วชิดติดกันบางประเทศย่ำยีให้ตกเป็นเมืองขึ้น ลูกหลานรุ่นเราต่างก็รู้ในหนังสือประวัติศาสตร์ แต่น้อยคนจะเข้าใจข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ว่าเป็นอย่างไร)

ในสมัยตกเป็นอาณานิคมฝรั่งเศสประมาณ ค.ศ. 1935-1950 ฝรั่งเศสได้วางนโยบายจะเปลี่ยนแปลงภาษาลาวให้สิ้นไปแบบหมดจด แต่คนลาวไม่ยอม เหล่านักปราชญ์และผู้ปกครองของลาวสมัยนั้น โดยเฉพาะเจ้าอุปราชของเจ้าชีวิตลาว คือ เจ้าเพชราช ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรก ย้อนคิดไปในอดีตถ้าคนลาวยอมทำตามนโยบายของฝรั่งเศสในตอนนั้น ตอนนี้คนลาวคงไม่มีภาษาใช้เป็นของตนเอง (อย่างเช่นภาษาเวียดนามในปัจจุบันนั่นเอง)

แต่เพราะลาวต่อสู้ ด้วยเหตุนี้เราจึงพบว่าทุกวันนี้การเขียนภาษาลาวแม้จะรักษารูปแบบและเอกลักษณ์ไว้ได้ แต่ก็มีอักขรวิธีแตกต่างจากเมื่อหลายสิบปีก่อนย้อนหลังไป

พอมาถึง ตุลาคม พ.ศ. 2533 ที่เวียงจันทน์ก็ได้มีการประชุมโต๊ะกลมระดมความคิดเห็นของนักวิชาการลาวหลายท่าน เพื่อหาข้อสรุปต่อปัญหาบางประการในภาษาลาว โดยเฉพาะเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การเขียนที่ยังไม่ระบุชัดเจนเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันทั้งประเทศ

เรื่องนี้ท่านคำเพา พอนแก้ว อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษาและผู้แทนลาวประจำองค์การศึกษาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ให้ทัศนะส่วนตัวว่า การใช้ภาษาลาวน่าจะมีความแตกต่างกันไปถึง 3 ทฤษฎี คือ

1. สะกดตามเค้าของภาษาเดิมล้วนๆ คือ ตามแบบของท่านมหาสิลา วีระวง

2. สะกดตามแบบที่ได้กำหนดตามพระราชโองการเลขที่ 10 ปี ค.ศ. 1948 รัชกาลเจ้าศรีสว่างวงศ์เป็นเจ้าชีวิต คือ สะกดตามเสียงที่อ่าน แต่ยังรักษาเค้าภาษาเดิมไว้ตามแบบของท่านสมจีน ป. จิน

3. สะกดตามเสียงที่อ่านเท่านั้น คือ ออกเสียงอย่างไร ก็สะกดอย่างนั้น ตามแบบของท่านพูมี วงวิจิด

ปัญหาบางข้อที่ปราชญ์ภาษาของลาวถกกันมากในที่ประชุมโต๊ะกลม ก็คือ ควรกลับไปใช้การสะกดแบบรักษาเค้าของภาษาเดิมเพื่อให้รู้ที่มาของคำๆ นั้น ดีหรือไม่ และยังมีข้อเกี่ยวกับตัวอักษรที่ลาวเรียกว่า ร หันลิ้น “(ຣ)” (ซึ่งตรงกับ ร เรือของไทย)

เพราะคำลาวสมัยไม่มี ร หันลิ้น แต่คำลาวเดิมเคยมี ร หันลิ้นอยู่ หนังสือ “วัดจะนานุกมภาษาลาวของมหาสิลาฯ” ก็มีคำศัพท์ลาวที่ใช้ ร หันลิ้นอยู่ไม่น้อย ซึ่งเป็นคำมาจากภาษาต่างประเทศ หรือคำที่มีเค้ามาจากภาษาสันสกฤตและบาลี แล้วมายกเลิกไปในการใช้ภาษาลาวสมัยแบบท่านพูมี

ที่ประชุมโต๊ะกลม จบประเด็น ຣ หันลิ้น ด้วยเห็นความจำเป็นจากหลายรูปธรรมตัวอย่าง ดังนั้น ในตำราภาษาลาวปัจจุบันนี้จึงมีตัวอักษร ຣ หันลิ้นใช้กันอยู่ทั่วไป

ภาษาเป็นเอกลักษณ์ของชาติอันพึงรักษา แต่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกที่ทุกภาษาเชื่อมถึงกันผ่านโลกาภิวัตน์ด้านสื่อและด้านต่างๆ ภาษาจึงเลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงไปไม่หยุดยั้ง เพื่อให้คนทั่วโลกสามารถสื่อสารกันให้เข้าใจ ภาษาลาวก็เช่นเดียวกัน

สรุป หนังสือเล่มนี้จึงนำเสนอภาษาลาวแบบที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านที่ยังไม่คุ้นเคยได้คุ้นเคยกับภาษาลาว พูดได้ อ่านได้ เขียนได้ เข้าใจความหมายเร็วๆ ลัดๆ ในเวลาสั้นๆ

เพื่อให้ทันกับการเชื่อมบ้านเชื่อมเมืองในภูมิภาคอาเซียนของเรา 100 ภาพ 1,000 คำในหนังสือน้อยๆ เล่มนี้ คงเป็นสิ่งที่บอกถึงความพยายามที่อยากจะให้ผู้อ่านทุกท่านได้ซึมซับรับรู้เรื่องราวของประเทศลาวได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ผมในฐานะผู้เรียบเรียงหนังสือ ได้คัดเอาต้นฉบับบทสนทนาจากหนังสือ “ເຊີນເວົ້າລາວ”(Let’s speak lao)

ของท่านดวงจัน วันนะบุบผา มาบางส่วน เพื่อให้ได้เรียนอ่านออกเสียงสำเนียงโดยระบบโฟเนติกที่ฝรั่งทั้งหลายนิยมเรียนกัน

จึงขอขอบพระคุณท่านดวงจัน วันนะบุบผา เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอบคุณครับ
ພໍ່ຕູ້ຜະໄທ ພູທາ ຮຽບຮຽງ
(พ่อตู้ไผท ภูธา เรียบเรียง)

สารบัญ

ຮູ້ຈັກກັບພາສາລາວ

รู้จักกับภาษาลาว 3

ອັກສອນລາວວັນນີ້

อักษรลาววันนี้ 13

เรียนรู้ภาษาลาว.....17

ຄວາມທັກທາຍກັນ

Greeting คำทักทายกัน.....21

ຊື່ແລະອາຊີບ

Name & Occupation ชื่อและอาชีพ.....23

ຄອບຄົວ

Family ครอบครัว 25

ປະຊາສໍາພັນ

Information ประชาสัมพันธ์ 28

ຖາມທາທາງ
Arking the way ถามหาทาง 32

ປ່ຽນເງິນ
Exchange แลกเปลี่ยนเงินตรา.....36

ຕັກຊີ່
Taxi แทกซี่ 40

ລົດໂດຍສານ
Bus รถโดยสาร.....43

ເຊົ່າລົດ
Rent a car เช่ารถ.....48

ຫ້ອງ/ຮ້ານອາຫານ
Restaurant ภัตตาคาร.....53

ອາຫານທົ່ວໄປ
Common Food อาหารทั่วไป 78

ເຄື່ອງປຸງ
Spices เครื่องปรุง 81

ໝາກໄມ້
Fruits ผลไม้.....82

ไปเดินตะหลาด
Shopping ช้อปปิ้ง 85

ห้างร้านขายเถื่อง
Department store ห้าง/ดิพาร์ตเม้นท์สโตร์ 88

ร้านค้าปอดพาสี
ร้านค้าปลอดภาษี.....91

ค่าทำนุม
ค่าธรรมเนียม 95

ห้องฮานไปสะนิ
Post office ที่ทำการไปรษณีย์..... 101

โทละสับ
Telephone โทรศัพท์ 105

ยา
Pharmacy ยา..... 108

เจับไข้ได้ป่วย
Ailments เจ็บไข้ได้ป่วย 110

อิงคะ(ส่วนของร่างกาย)
Parts of the body ส่วนของร่างกาย..... 116

ສັດ / ແມງໄມ້
Animals, insects สัตว์, แมลง..... 119

ຈຳນວນນັບ
Number จำนวนนับ..... 123

ເວລາ
Times เวลา..... 127

ວັນ (ມື້)
Days วัน..... 128

ເດືອນ
Months เดือน..... 130

ວັນທີ່
Date วันที่ 131

ລະດູ
Season ฤดู 133

ປະຈຸບັນ
Present ปัจจุบัน..... 135

ອາດີດ
Past อดีต 136

ອະນາຄົດ
Future อนาคต 137

ການສຸກເສີນ
Emergencies ฉุกเฉิน 138

ກົງຈັກການປົກຄອງ
Government ระบบการปกครอง..... 141

ຄຳກົງຂ້າມ
Antonyms คำตรงข้าม..... 146

ບັນລະຍາກາດ
Climate บรรยากาศ..... 148

ຄຳລາວທີ່ພົບບ່ອຍເຮັຽງຕາມໂຕອັກສອນ
คำลาวที่พบบ่อย เรียงตามตัวอักษร..... 151

ຮຽນລາວຈາກປ້າຍ
เรียนลาวจากป้าย..... 191

ฮักสอนลาวอัมม้ี
อักษรลาววันนี้

พยัญชนะลาวมี 27 ตัว ลาวเรียกว่า พยัญชนะเค้า เด็กๆ นักเรียนในประเทศลาวส่งเสียงเจื้อยแจ้วท่องจำว่าดังนี้

ກ ก ไก่	ຂ ข ไข่	ຄ ค ควาย	ງ ง งัว (วัว)
ຈ จ จอก (แก้ว)	ສ ส เสือ	ຊ ซ ช้าง	ຍ ย ยุง
ດ ด เด็ก	ຕ ต เต่า	ຖ ถ ถง (ถุง)	ທ ท ทุง (ธง)
ນ น นก	ບ บ แบ้ (แพะ)	ປ ป ปา (ปลา)	ຜ ผ เผิ้ง (ผึ้ง)
ຝ ฝ ฝน	ພ พ พู (ภูเขา)	ຟ ฟ ไฟ	ມ ม แมว
ຢ ย ยา	ຣ ร ระคัง	ລ ล ลึง (ลิง)	ອ ว วี (พัด)
ຫ ห ห่าน	ອ อ โอ (อ่าง,ขัน)	ຮ ฮ เฮือน	

นอกจาก “พยัญชนะเค้า” แล้ว ยังมีพยัญชนะที่เรียกว่า “พยัญชนะควบ” คือ ควบกับตัว “ຫ” (ห) ได้แก่

ຫງ เช่น ຫງອນແຫງນ (หงอน,แหงน)

ຫຍ(ຫຽ) เช่น ຫຍ่ຸງຫຽອງ (หยุ่งหยอง)

ຫນ(ໜ) เช่น ໜ້າຫນຶ່ງ (หน้าหนึ่ง)

ຫມ(ໝ) เช่น ໝອນໄຫມ (หมอนไหม)

ຫລ(ຫຼ) เช่น ໃຫຼຫຼ (ใหลหลง)

ຫວ เช่น ຫວງຫ່ວງຫ້ວງ (หวงห่วงห้วง)

นอกจากนี้ ยังมีพยัญชนะ ควบกับตัว “ອ” (ว) ซึ่งมีดังนี้

ກອ(กว), ຊອ(ซว), ຄອ(คว), ງອ(งว), ຂອ(ขว), ສອ(สว), ຍອ(ยว), ຕອ(ตว), ຖອ(ถว), ທອ(ทว), ລອ(ลว), ຮອ(ฮว)

*ตัวหนังสือที่เห็นข้างบนนี้แค่เปลี่ยนแบบตัวอักษรเท่านั้น เป็นแบบเขียนลายมือ

สระลาวมี 24 ตัว ดังนี้

ะ (อะ)	า (อา)	ิ (อิ)	ี (อี)
ึ (อึ)	ื (อื)	ุ (อุ)	ู (อู)
เะ (เอะ)	เ (เอ)	แะ (แอะ)	แ (แอ)
โะ (โอะ)	โ (โอ)	เาะ (เอาะ)	อ (ออ)
เิ (เออะ)	เี (เออ)	เียะ (เอียะ)	เีย (เอีย)
เืออะ (เอือะ)	เืออ (เอือ)	ัวะ (อัวะ)	ัว (อัว)
ไ (ไอ)	ใ (ใอ)	เา (เอา)	ำ (อำ)

อย (ออย)

วรรณยุกต์ลาวมีใช้ 4 รูป 4 เสียงเหมือนกับภาษาไทย คือ

เอก	โท	ตี	จัดตะวา
◌่	◌้	◌๊	◌๋

ตัวเลขลาว

๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
๐	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

เรียนรู้ภาษาลาว

ลองสังเกตดูเราคนไทยเรียนรู้ภาษาลาวไม่ยาก เพราะภาษาของเรามีความคล้ายคลึงกันมาก

ทีแรกเริ่มจากรู้ว่าในอักษรไทย-ลาวที่มี 44 - 27 ตัวนั้น มีตัวไหนที่อักษรลาวไม่มี (มีอยู่ 17 ตัวด้วยกัน) ซึ่งได้แก่ตัวอักษรที่ในประวัติศาสตร์ไทยประดิษฐ์ขึ้นเพิ่มเติมสามครั้งด้วยกัน และส่วนใหญ่เพื่อให้ใช้กับภาษาขอม สันสกฤต-บาลีได้นั่นเอง ตัวอักษรเหล่านี้ได้แก่ ฃ ฅ ฆ ฉ ช ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ธ ภ ศ ษ ฬ ซึ่งการประดิษฐ์นั้น เป็นการปริวรรตตัวอักษรมาจากภาษาเดิม คือ ขอม สันสกฤต-บาลี

ตัว ກ (ก) ในภาษาลาวนั้นเขียนเหมือนกับตัว ก ในภาษาไทยมาก แต่ให้ลองสังเกตว่า ตัว ภ สำเภา ของลาวนั้นไม่มี มีก็แต่ตัวที่ตรงกับ พ พาน คือตัว ພ ผู (พ พู) เช่น ພູເຂົາ ພໍ່ ພື້ນດິນ (ภูเขา พ่อ พื้นดิน)

ตอนหัดอ่านหนังสือลาวแรกๆ ต้องระวังจะสับสนระหว่างตัว ຄ ຄວາຍ กับตัว ด เด็ก (ค ควาย กับตัว ด เด็ก)เพราะเหมือนกันมาก เช่น ຢາກກິນເຄັກບໍ່ແມ່ນຢາກກິນເດັກເດ້ອ (อ่านว่าอยากกินเค้ก บ่แม่นอยากกินเด็กเด้อ)

ตัวอักษรลาวมีอีกหนึ่งคู่เหมือนที่มักทำให้สับสนเข้าใจผิดกันบ่อยๆ คือ ตัว บ ໜູ กับ ม ມ້ າ (ตัว น หนู กับตัว ม ม้า) เช่น ໜຸນ ໝຸນ (หนุน – หมุน)

และก็อีกคู่เหมือนคือตัว ຣ ຫັນລິ້ນ (ร หันลิ้น) กับตัว ຮ ເຮືອ (ฮ เฮือ) เวลาอ่านภาษาลาวก็จะพบว่าคำที่ใช้ ร เรือในภาษาไทยจะใช้ตัว ຮ ເຮືອ ทั้งสิ้น มีคำลาวไม่กี่คำที่ใช้ตัว ຣ ຫັນລິ້ນ ซึ่งก็จะเป็นการใช้กับภาษาต่างประเทศทางตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ มีที่ใช้กับคำลาวไม่กี่คำ เช่นคำว่า ภะธุบๆ

ในภาษาลาวไม่มีตัว ช ช้าง คำทั้งหลายที่ออกเสียง ช ช้าง และ ซ โซ่ ในภาษาไทยจะเขียนและออกเสียงในภาษาลาวเป็นตัว ຊ ຊ้າງ (ซ ซ้าง) ทั้งสิ้น

ในภาษาลาวมีตัวอักษรที่แสดงการออกเสียงทางนาสิก (ขึ้นจมูก) อย่างจะแจ้งตามแบบสากล อย่างที่มักได้ยินฝรั่งอ่านคำว่า “สเปน” ว่า เอสปันญ่า (พยางค์ว่า ญ่า จะออกเสียงขึ้นทางจมูก) ขณะเดียวกันชาวล้านนา ชาวปักษ์ใต้และชาวอีสานในประเทศไทยจะออกเสียงนาสิกได้ดีมาก คนภาคกลางหาที่ ยอย่อๆเลื่อๆมิ่ขี่ได้เลิย

ล้านนา ปักษ์ใต้อีสานจะออกเสียง คำว่า ยาง เป็นสองแบบ คือ แบบทำปากอ้ากว้างๆ เช่น คำว่า ยางพารา ยางรถยนต์ แต่พอเรียกต้นยาง คำว่ายางก็จะออกเป็นเสียงขึ้นทางจมูก ในภาษาลาวจะมีการออกเสียงนาสิกกับคำจำนวนมากและตัว ย ในอักษรลาว จะมีสองตัวตามการออกเสียง คือ ตัว ย (ออกนาสิก) เรียกว่าตัว ย ยุๆ และอีกตัวคือตัว ຢ ขาๆยาว (ไม่ออกนาสิก)

ตัว ย ใช้กับคำในภาษาลาวเป็นจำนวนมาก จนบางครั้งทำให้เข้าใจว่าเป็นตัวอักษรที่ใช้เขียนมากที่สุด ต่างกับตัว ຢ ที่ใช้เพียงไม่กี่สิบคำ เช่น ຢາ (ยา) ຢຸດ (หยุด) และยังพบว่า ຢ หางยาวใช้ในกรณีออกเสียง ย มี อ นำ หรือเสียงหยอ นั่นเอง เช่น ຢ່າຢູ່ຢ່າງຢາກ (อย่าอยู่อย่างอยาก)

ในภาษาลาวไม่มีตัว ฉ ฉิ่ง และคำที่ลาวใช้ตรงกับ ฉ ฉิ่งในภาษาไทย

ก็จะออกเสียงและเขียนด้วยตัว ສ ເສືອ ทั้งสิ้น เช่น ສິ່ງ ສາບ ສັນເພນ (สิ่ง สาบ สันเพน = ฉิ่ง ฉาบ ฉันเพล) เป็นต้น

เรามักจะสับสนอยู่เรื่อยว่าตัว ອ ໂອ ของลาวเป็นตัว ฮ นกฮูก เพราะตัว ອ ໂອ ของลาวบางทีมีแบบตัวอักษรหรือตัวเขียนลายมือเหมือนกับตัว ฮ นกฮูก ອ ໂອ แต่ตัว ฮ นกฮูก ในภาษาลาว เขียนเหมือนตัว ร เรือ ในภาษาไทย ຮ ເຮືອ

ตัวแปลกตาและเครื่องหมายที่น่าแปลกใจของภาษาลาว มีตัวอักษรและเครื่องหมายทางภาษาของลาว ที่เวลาคนไทยเห็นจะรู้สึกแปลกตาอยู่มากมาย แต่จะยกมาพูดในที่นี้ 4-5 อย่าง ที่พบบ่อยๆ เช่น

ຽ ตัวนี้เรียกว่า ยอ เฟื้อง หรือบางทีเรียกว่า ย ห้วย หรือ ห้วย ยอ ออกเสียงเป็นสระเอีย เช่น ຫ່ຽວ ຍ່ຽມຍຽບ (เหี่ยว เยี่ยมเยียน)

ฺ เครื่องหมายเล็กๆ ล่างตัว ฑ เรียกว่า ล เฟื้อง ตอนอ่านออกเสียงจะเป็นอันรู้ว่ามี ล ควบ เช่น ฑลอๆ บางครั้งก็จะพบว่าเขียนอย่างนี้ ฺฑอๆ อ่านว่า หลวง เช่นกัน

ฆฆ ฆฆ สองตัวนี้จะรู้สึกแปลกตา ตัวแรกคือ ตัว หนอ ตัวหลัง คือ ตัวหมอ เป็นอักษรควบ

ิ เครื่องหมายนี้เรียกว่า ไม้กง ใส่ข้างบนเพื่อบอกว่าอักษรตัวถัดไปเป็นตัวสะกดนะ เช่น ຂ້ອຍຄົນລາວເດີ້ (ข้อยคนลาวเด้อ) ซึ่งจะพบว่าใช้ในกรณีสระโอะ กับ สระเอา

ั เครื่องหมายนี้เรียกว่า ไม้กัน ตรงกับเครื่องหมายไม้หันอากาศหรือไม้ผัด และยังเป็นไม้ไต่คู้ (ไม้เลขแปด) เช่น ພໍ່ຕູ້ຜັດໄທເປັນຄົນເສີຍໆ (พ่อตู้ผัดไทเป็นคนเฉยๆ)

นอกจากนี้ ยังมีความแปลกของภาษาลาวและเครื่องหมายอื่นๆ อีกมากมาย เชิญเข้าไปพบกับตัวจริงกันดีกว่า แต่ขอบอกไว้ก่อนว่าเพื่อให้หนังสือเล่มนี้เกิดประโยชน์ จะได้พบว่า ช่วงครึ่งแรกๆ ของ